

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyaē araṇyakāṇḍē
॥ dvicatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ dvicatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

sauvarṇamṛgarūpaṃ dhārayitvā mārīcasya śrīrāmāśramē
gamaṇaṃ sītākartṛkaṃ tasya darśanaṃ ca

ēvamuktvā tu paruṣaṃ
mārīcō rāvaṇaṃ tataḥ |
gacchāvētyabravīd dīnō
bhayād rātriñcaraprabhōḥ ॥ 3.42.1 ॥

drṣṭaścāhaṃ punastēna
śaracāpāsidhāriṇā |
madvadhōdyataśastrēṇa
nihataṃ jīvitaṃ ca mē ॥ 3.42.2 ॥

nahi rāmaṃ parākramya
jīvan pratinivartatē |
vartatē pratirūpō'sau
yamadaṇḍahatasya tē ॥ 3.42.3 ॥

kiṃ nu kartuṃ mayā śakya -
mēvaṃ tvayi durātmani |

ēṣa gacchāmyaḥam tāta
svasti tē'stu niśācara || 3.42.4 ||

prahr̥ṣṭastvabhavat tēna
vacanēna sa rākṣasaḥ |
pariṣvajya susaṁśliṣṭa -
midam vacanamabravīt || 3.42.5 ||

ētacchauṭīryayuktaṁ tē
macchandavaśavartinaḥ |
idānīmasi mārīcaḥ
pūrvamanyō hi rākṣasaḥ || 3.42.6 ||

āruhyatāmayaṁ śīghraṁ
khagō ratnavibhūṣitaḥ |
mayā saha rathō yuktaḥ
piśācavadanaiḥ kharaiḥ || 3.42.7 ||

pralōbhayitvā vaidēhīm
yathēṣṭaṁ gantumarhasi |
tām śūnyē prasabhaṁ sītā -
mānayiṣyāmi maithilīm || 3.42.8 ||

tatastathētyuvācainaṁ
rāvaṇaṁ tātakāsutaḥ |
tatō rāvaṇamārīcau
vimānamiva taṁ ratham || 3.42.9 ||

āruhyāyayatuh śīghraṁ
tasmādāśramamaṇḍalāt |

tathaiva tatra paśyantau
pattanāni vanāni ca || 3.42.10 ||

girīṁśca saritaḥ sarvā
rāṣṭrāṇi nagarāṇi ca |
samētya daṇḍakāraṇyaṁ
rāghavasyāśramaṁ tataḥ || 3.42.11 ||

dadarśa sahamāricō
rāvaṇō rākṣasādhipaḥ |
avatīrya rathāt tasmāt
tataḥ kāñcanabhūṣaṇāt || 3.42.12 ||

hastē grhītvā mārīcaṁ
rāvaṇō vākyamabravīt |
ētaḍ rāmāśramapadaṁ
dṛśyatē kadalīvṛtam || 3.42.13 ||

kriyatāṁ tat sakhē śīghraṁ
yadarthaṁ vayamāgatāḥ |
sa rāvaṇavacaḥ śrutvā
mārīcō rākṣasastadā || 3.42.14 ||

mṛgō bhūtvā”śramadvāri
rāmasya vicacāra ha |
sa tu rūpaṁ samāsthāya
mahadadbhutadarśanam || 3.42.15 ||

maṇipravaraśṛṅgāgraḥ
sitāsitamukhākṛtiḥ |

raktapadmōtpalamukha
indranīlōtpalaśravāḥ || 3.42.16 ||

kiñcidabhyunnatagrīva
indranīlanibhōdaraḥ |
madhūkanibhapārśvaśca
kañjakiñjalkasannibhaḥ || 3.42.17 ||

vaidūryasaṅkāśakhura -
stanujaṅghaḥ susaṁhataḥ |
indrāyudhasavarṇēna
pucchēnōrdhvaṁ virājitaḥ || 3.42.18 ||

manōharasnigdhaveṇṇō
ratnairnānāvidhairvṛtaḥ |
kṣaṇēna rākṣasō jātō
mṛgaḥ paramaśōbhanaḥ || 3.42.19 ||

vanam prajvalayan ramyaṁ
rāmāśramapadaṁ ca tat |
manōharaṁ darśanīyaṁ
rūpaṁ kṛtvā sa rākṣasaḥ || 3.42.20 ||

pralōbhanārthaṁ vaidēhyā
nānādhātuvicitritam |
vicaran gacchatē samyak
śādvalāni samantataḥ || 3.42.21 ||

raupyairbinduśataiścitraṁ
bhūtvā ca priyadarśanaḥ |

viṭapīnāṃ kisalayān

bhakṣayan vicacāra ha || 3.42.22 ||

kadalīgrhakaṃ gatvā

karṇikārānitastataḥ |

samāśrayan mandagatiṃ

sītāsandarśanaṃ tataḥ || 3.42.23 ||

rājīvacitraprṣṭhaḥ sa

virarāja mahāmṛgaḥ |

rāmāśramapadābhyāśē

vicacāra yathāsukham || 3.42.24 ||

punargatvā nivṛttaśca

vicacāra mṛgōttamaḥ |

gatvā muhūrtaṃ tvarayā

punaḥ pratinivartatē || 3.42.25 ||

vikrīḍaṃśca kvacid bhūmau

punarēva niṣīdati |

āśramadvāramāgamyā

mṛgayūthāni gacchati || 3.42.26 ||

mṛgayūthairanugataḥ

punarēva nivartatē |

sītādarśanamākāṅkṣan

rākṣasō mṛgatām gataḥ || 3.42.27 ||

paribhramati citrāṇi

maṇḍalāni viniṣpatan |

samudvīkṣya ca sarvē taṃ
mṛgā yē'nyē vanēcarāḥ || 3.42.28 ||

upagamyā samāghrāya
vidravanti diśō daśa |
rākṣasaḥ sō'pi tān vanyān
mṛgān mṛgavadhē rataḥ || 3.42.29 ||

pracchādanārthaṃ bhāvasya
na bhakṣayati saṃsprśan |
tasminnēva tataḥ kālē
vaidēhī śubhalōcanā || 3.42.30 ||

kusumāpacayē vyagrā
pādapānatyavartata |
karṇikārānaśōkāṃśca
cūtāṃśca madirēkṣaṇā || 3.42.31 ||

kusumānyapacinvantī
cacāra rucirānanā |
anarhā vanavāsasya
sā taṃ ratnamayaṃ mṛgam || 3.42.32 ||

muktāmaṇivicitrāṅgaṃ
dadarśa paramāṅganā |
taṃ vai ruciradantōṣṭhaṃ
rūpyadhātutanūruham || 3.42.33 ||

vismayōtphullanayanā
sasnēhaṃ samudaikṣata |

sa ca tāṃ rāmadayitāṃ
paśyan māyāmayō mṛgaḥ || 3.42.34 ||

vicacāra tatastatra
dīpayanniva tad vanam |
adṛṣṭapūrvam dṛṣṭvā taṃ
nānāratnamayaṃ mṛgam |
vismayaṃ paramaṃ sītā
jagāma janakātmajā || 3.42.35 ||

|| ityārṣe śrīmadrāmāyaṇe vālmikīye ādikāvyē
araṇyakāṇḍe dvicatvāriṃśaḥ sargaḥ ||